

Tammi

Aika esittää
tavallista
perhettä.

Charlien joulu

Alice Oseman

Charlien
joulu

Tässä kirjassa käsitellään mielenterveysongelmia. Teos sisältää muun muassa kuvausta häiriintyneestä syömisestä, viittauksia itsensä vahingoittamisesta sekä epäasiallisia näkemyksiä mielenterveydestä. Lue siis vastuullisesti ja harkiten.

Englanninkielinen alkuteos *This Winter*
ilmestyi Isossa-Britanniassa e-kirjana 2015 ja painettuna 2020.
(HarperCollins Children's Books, a division of HarperCollinsPublishers Ltd)
Teksti ja kuvitus © Alice Oseman 2015, 2020
Kansi © HarperCollinsPublishers Ltd 2020
All rights reserved.

Translation © translated under licence from HarperCollinsPublishers Ltd
The author/illustrator asserts the moral rights to be identified
as the author/illustrator of the work.

Sitaatin Jane Austenin kirjasta *Ylpeys ja ennakkoluulo*
on suomentanut Kersti Juva (Teos, 2013).
Suomenkielinen laitos © Johanna Auranheimo ja Tammi, 2023
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
ISBN 978-952-04-5456-2
Painettu EU:ssa

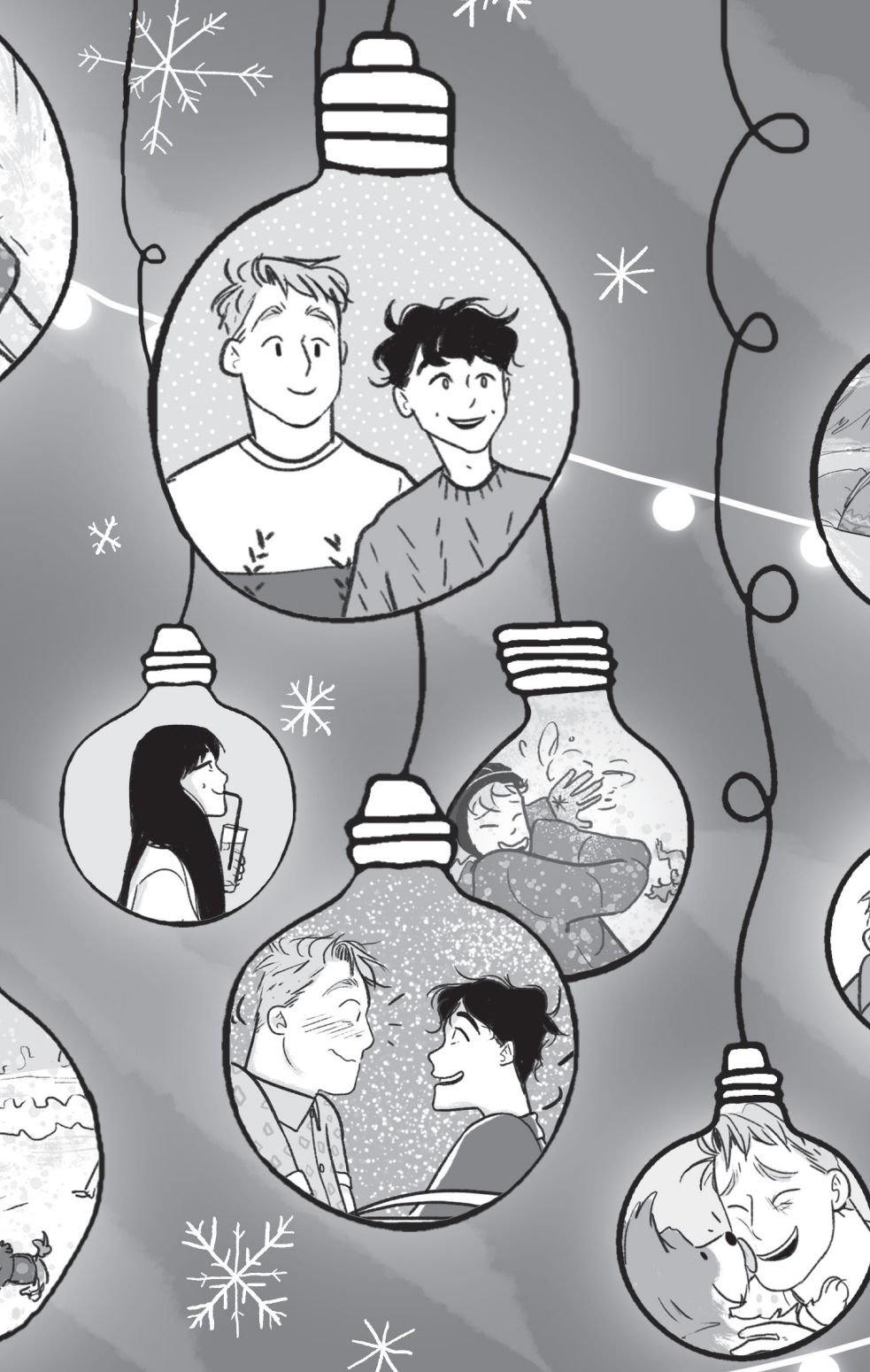

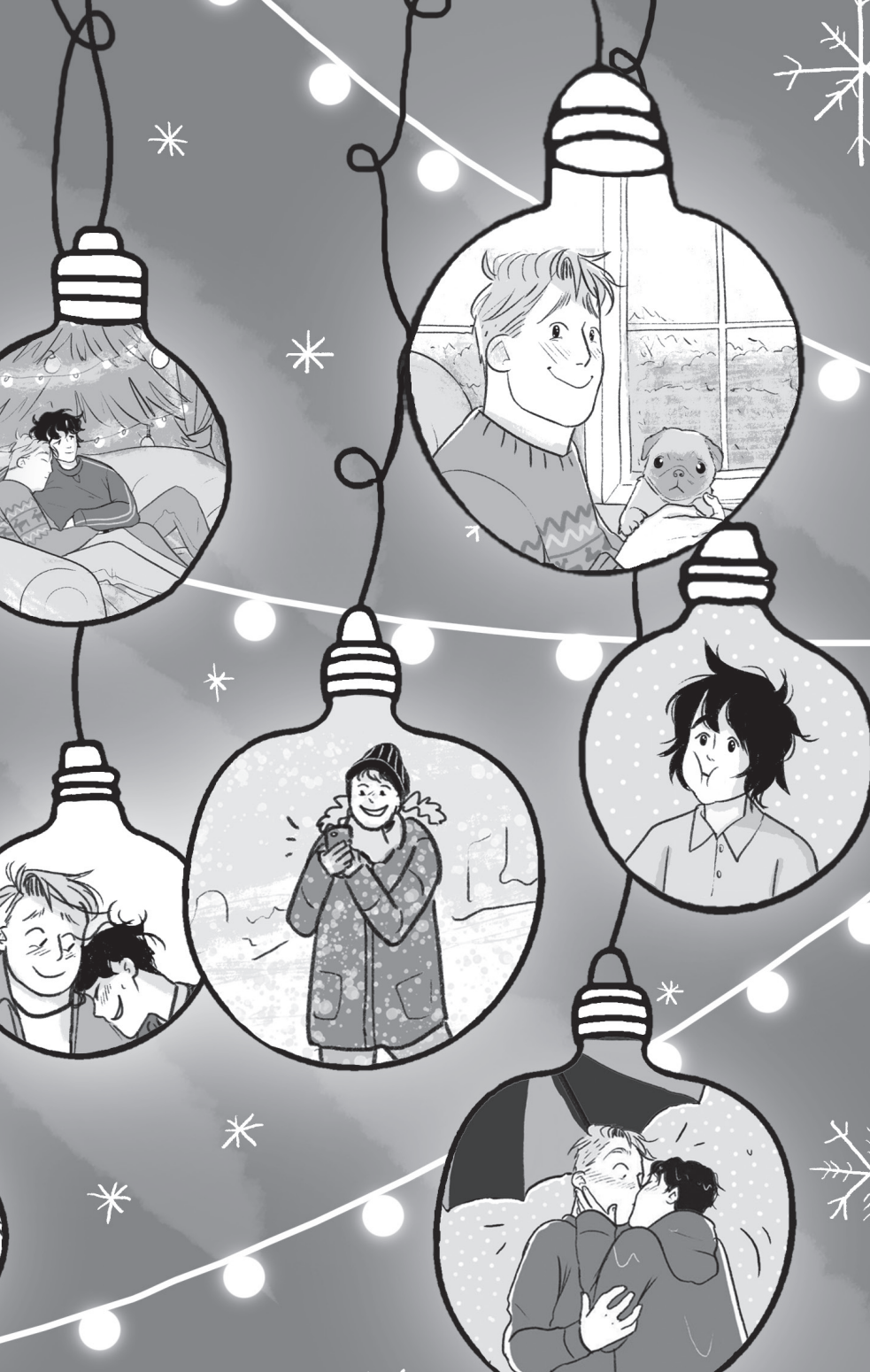
Charlien
joulu
Alice Oseman

Suomentanut Johanna Auranheimo

TAMMI
HELSINKI

”Tästä päätellen on ilmeistä, että Bingley
ei palaa tänä talvena”, Jane sanoi.

Ylpeys ja ennakkoluulo, Jane Austen.

Victoria Annabel Spring, 16 v.

Tori

Olen ehtinyt nukkua vain kaksi tuntia, kun jo herään. Nukun jouluyönä vuosi vuodelta vähemmän, koska nukkumaanmenoaikani lykkääntyy tasaista tahtia. Se taas johtuu melko huolestuttavasta nettiaddiktiostani. Ehken lopulta nuku enää ollenkaan vaan muutun vampyyriksi. Minusta tulisi hyvä vampyyri.

Mutta en aio valittaa enempää unirytmistäni, koska on joulupäivä – vuoden ainoa päivä, jolloin pitää olla valittamatta. Se on helpommin sanottu kuin tehty, kun seitsemänvuotias pikkuväli hakkaa tyynyllä naamaani kuudelta aamulla.

Mumisen jotain sen tapaista kuin ”älääää” ja vetäydyn peiton alle, mutta Oliver ei lopeta. Hän nostaa peittoa ja ryömii sänkyyni.

”*Tori*”, hän kuiskaa. ”On *joulu*.”

”Mm.”

”Oletko hereillä?”

”En.”

”Oletpas!”

”Enkä.”

”*Tori*.”

”Oliver hei... mene herättämään Charlie.”

”Äiti kielsi.” Oliver alkaa pörröttää hiuksiani.

”Toriiiiii –”

”Äh.” Käännyn ja avaan silmäni. Oliver katsoo minua peiton alla innosta täristen. Hänen hiuksensa sojottavat joka suuntaan kuin voikukalla. Olemme Charlien kanssa käyneet monta pitkää keskustelua siitä, miten on mahdollista, että Oliver on meille sukua. Siinä missä Oliver on kirjaimellisesti ilon ruumiillistuma, me kaksi

olemme onnettomia surkimuksia. Johtopäätöksemme on, että Oliver sai kaikki onnellisuusgeenit.

Oliverilla on kädessään joulukortti.

”Miksi sinulla on –”

Hän avaa kortin, ja vastenmielisen pirteä *Taas toivotus hyvän joulun* -laulu alkaa soida suoraan korvaani.

Voihkaisen ja tuuppaan Oliverin pois sängystä. Hän kierähtää hihittäen lattialle.

”Tosi ärsyttävää”, mutisen. Sitten nousen istumaan ja sytytän yöpöydän lampun, mikä saa Oliverin hihkaisemaan: ”JEE!” Hän kiertelee huoneessani ja availee korttia, joka soittaa laulun kahta ensimmäistä nuottia aina uudelleen ja uudelleen.

Meidän perheen joulu on ihan okei. Kotona on rauhallista. Hiljaista. Isä puhuu aina sproulusta, eli Springien joulusta, ja luulee olevansa hauska. Lahjat avataan aamulla, ja sitten talo täyttyy sukulaisista. Syömme jouluaterian, ja sukulaiset jäävät viettämään iltaa. Siinä se. Pelaaan videopelejä veljien ja serkkujen

kanssa, isä vetää kännit, espanjalainen isoisäni (isänisä) riitelee englantilaisen isoisäni (äidinisän) kanssa.

Tunnelma on siis katossa.

Tämä joulupäivä on kuitenkin vähän erilainen.

Viisitoistavuotiaalla veljelläni Charliella on syömis-häiriö. Hän sairastaa anoreksiaa. Hänellä on ollut se jo pitkään, mutta viimeiset pari kuukautta ovat olleet erityisen raskaita, ja lokakuussa hän satutti itseään taas pitkän tauon jälkeen. Hän vietti muutaman viikon psykiatrisessa sairaalassa, joka on erikoistunut syömishäiriötä sairastaviin nuoriin. Siitä oli ehdottomasti apua, mutta meillä on silti ollut rankkaa. Kuten kuvitella saattaa.

Charlien sairastumiselle tuskin oli mitään erityistä syytä. Niin vain tapahtui. Muihinkin tauteihin vain sairastutaan, niin kuin syöpään. Ei se ollut hänen vikansa. Itse asiassa oli pikemminkin minun syytäni, että tilanne karkasi käsistä. En puhunut asiasta vanhemmille enkä kysynyt Charlielta, oliko jokin

hätänä. En jutellut hänen kanssaan tarpeeksi. En tehnyt kaikkeani.

Mutta kyse ei ole nyt minusta. Tai edes vanhemmistani. Joulukuu on stressaavaa aikaa syömishäiriöistä kärsiville, koska ruoka on niin merkittävä osa juhlaa. Tiedän, että Charlie on jo hermoillut aiheesta. Hän on stressannut koko viikon, riidellyt äidin kanssa melkein joka päivä ja sulkeutunut huoneeseensa.

Joten tänään kaikkien on oltava Charlien tukena.

Tartun puhelimeeni, sivuutan ilmoitukset ja lähetän viestin parhaalle kaverilleni Beckylle.

Tori Spring

(06:16) *HYVÄÄ JOULUA. Ole onnellinen ettei sinulla ole sisaruksia. Väsyttää. Oliver heitti tyynyllä. Nauti unesta. Moimoi. xxxxxxxxxxxxxxxx*

Äitiä ja isää ei kuulemma saa herättää ennen puolta kahdeksaa. Kello on nyt 06.17. Nousen ja avaan verhot. Keltaiset katuvalot täplittävät vielä muutoin pimeää maailmaa. Rojahdan takaisin sänkyyn ja panen radion päälle. Siellä soi kerrankin hiljainen hymni *All I want for Christmas Is You*:n sijaan. Ei hullumpaa. Oliver pyörii työtuolissa, ja kuoro laulaa *Joulu yö, juhlayötä*. Silmäni painuvat kiinni, Oliver istuu sängylleni, laulukortti lepää vaatekasan päällä lattialla, kello on 6.29, 6.42, 6.55... Oliver nykii minua lempeästi hiuksista ja kertoilee, mitä kaikkea on toivonut lahjaksi. Hän pohtii, söiköhän joulupukki olohuoneeseen jätetyt keksit. Mutisen vastaukseksi jotain epämääräistä ja alan vaipua uneen...

Sitten ovi aukeaa jälleen.

”Victoria?”

Havahdun varmaan kymmenettä kertaa. On niin hämärää, että erotan oviaukossa vain juuri ja juuri Charlien, jolla on päällään tummansininen Adidaksen

kollari ja ruudulliset pyjamahousut. Hän näyttää väsyneeltä mutta hymyilee silti. ”Oletko hereillä?”

”En”, vastaan. ”Poistuin ruumiistani ja olen nyt pelkkä aave.”

Charlie tuhahtaa ja tulee huoneeseen. Oliver on nukahtanut olkaani vasten, ja tönäisen häntä kevyesti kyynärpäälläni. Hän säpsähtää hereille ja näkee Charlien.

”CHARLIE!” hän huutaa, syöksähtää suoraan Charlien jalkoihin ja melkein kaataa tämän kumoon. Charlie nauraa ja nostaa Oliverin syliinsä kuin vauvan, niin kuin hän tekee ainakin kerran päivässä, ja saa pikkuveljen kikattamaan. ”Ollaanpas sitä virkeinä.”

”Voidaanko mennä jo alakertaan?”

Charlie lähestyy sänkyäni Oliver sylissä. ”Ei käy, äiti puhui puoli kahdeksasta.”

”Ääääh.” Oliver kiemurtelee Charlien sylissä, putoaa viereeni ja möyrii välittömästi peiton alle. Charlie istuu hänen viereensä ja nojaa sängynpäättyyn.

”Pikkuveljistä on pelkkää harmia”, sanon mutta hymyilen kuitenkin vähäsen. Kämperryn kerälle peiton alla. ”Miksette pysyneet omissa sängyissänne?”

”Veljien tehtävä on häiriköidä.” Charlie hymyilee. ”Kuunteletko BBC:tä? Miksi täällä soi kirkkomusiikki?”

”Lian aikaista Mariah Careylle.”

Charlie nauraa. ”Niinpä.” Hänen otsahiuksensa sojottavat samalla lailla kuin Oliverin, ja silmien alla on tummat renkaat. En enää muista, millaiset hänen kasvonsa ovat ilman niitä. Muuten hän näyttää melkein jo omalta, lempeältä ja hontelolta itseltään.

”Nukuin vaan jotain pari tuntia”, sanon.

”Samoin”, Charlie vastaa. Luulen kuitenkin, etteivät syyt hänen unettomuuteensa ole samat kuin minun.

”Kuinka monta lahjaa seitsemänvuotiaat saa?” kysyy Oliver, joka on noussut seisomaan ja tallustelee nyt täkillä. Charlie ja minä nauramme.

"Vihaan joulua", Tori sanoo.

"Etkä vihaa."

"No tätä joulua vihaan."

"Kaikkihan nyt tätä vihaa."

Talvi on ollut rankka Torille, Charlielle ja heidän pikkuveljelleen Oliverille. He haluaisivat vain selvittää joulupäivästä ilman suurempaa draamaa ja pelata Mario Kartia, mutta viimeisten kuukausien vastoinkäymisiä ei saa mielestä niin vain.

Seuraa Alice Osemania Twitterissä ja Instagramissa @AliceOseman

N84.2

ISBN 978-952-04-5456-2

Kannen design © HarperCollinsPublishers 2018

